

Gələn ilin dövlət büdcəsi zərfində vergi sistemində ediləcək dəyişikliklər də əksini tapıb. Ölkə mediasının Milli Məclisə istinadən verdiyi xəbərlərə görə, dəyişikliklərin mühüm bir istiqamətini fiziki şəxslərin əmək haqqından ödəmələrdəki yeniliklər təşkil edəcək.

Belə ki, 2019-cu ildən məcburi sosial sığorta ayırmaları sistemində diferensiallaşdırılmış dərəcənin tətbiqi nəzərdə tutulur. Büdcə zərfinə görə, əgər muzzdu işçinin aldığı əmək haqqı 200 manatadək məbləği əhatə edirsə, o zaman işçi bilavasitə əmək haqqının 3 faizi miqdarında, işəgötürən isə 22 faizi miqdarında məcburi sosial sığorta haqqı ödəyəcək.

Əgər işçinin aldığı əmək haqqı 200 manatdan çox olarsa, o zaman işçi 6 manat + 200 manatdan artıq məbləğin 10 faizi miqdarında sosial sığorta haqqı ödəyəcək. Bu halda işəgötürən 44 manat + 200 manatdan artıq məbləğin 15 faizi miqdarında sığorta haqqı ödəyəcək.

Bundan əlavə, islahatlar əmək haqqından ödənilən gəlir vergisini də əhatə edir. Belə ki, 1 yanvar 2019-cu ildən etibarən 7 il müddətinə qeyri-neft-qaz və özəl sektorda çalışan muzzdu əməkdaşların əmək haqlarından gəlir vergisinin yığılması üzrə 100 faizlik güzəşt tətbiq etmək planlaşdırılır. Qeyd olunan güzəşt 8 min manatadək məbləğində əmək haqqına aid olacaq **(hazırda vergi tutulan aylıq gəlirin məbləği 2,5 min manatadək olduğu halda verginin məbləği 14 faiz təşkil edir).**

İşçinin aldığı əmək haqqı 8 min manatı ötərsə, o zaman güzəştin ümumi həcmi 44 faiz təşkil edəcək. Bu halda əməkdaş 8 min manatdan artıq məbləğdən 14 faiz gəlir vergisi ödəyəcək **(hazırda vergi tutulan aylıq gəlirin məbləği 2,5 min manatdan çox olduqda verginin məbləği 25 faiz təşkil edir).**

Bundan başqa, 2019-cu ildən etibarən bütün sektorlarda məşğul olan şəxslər üçün vergidən

azad olan əmək haqqı məbləğinin həcmi 173 manatdan 200 manatadək artırılır.

Hökumətin qiymətləndirmələrinə əsasən, bu islahatlar ilkin mərhələdə dövlət büdcəsinə “Fiziki şəxslərin gəlir vergisi” maddəsi üzrə daxilolmaların bir qədər azalmasına səbəb ola bilər. Lakin gələcək illərdə ölkədə iqtisadi fəallıq artdıqca, “kölgə iqtisadiyyatının” payının azalması, vergi inzibatçılığının güclənməsi hesabına bu vergi növü üzrə büdcəyə daxilolmaların artımı müşahidə olunacaq.

İqtisadçı-ekspert, İqtisadi Tədqiqatlar Mərkəzinin rəhbəri Qalib Bayramov əmək haqqından ödənilən sosial ayırmanın yeni bölgüsünü iş götürün üçün mütləq hesab edir: “Sosial ayırma işçi ilə işəgötürən arasında daha optimal bölünəcək. Əslində təkliflər daha çox beləydi ki, əmək haqqından 25 faiz sosial sığorta ayırmasının tutulması çox yüksəkdir. Bu göstəricinin aşağı salınması lazımdır. Lakin belə görünür ki, ümumi faizə toxunmadan bölgünü dəyişmək qərarına gəliblər. Bizdə əmək qanunvericiliyi daha çox işəgötürənin deyil, işçinin hüquqlarını müdafiə xarakterlidir. İndi işəgötürənin yükünü bir qədər azaldılar. Daha yaxşı olardı ki, işəgötürənin sosial ayırma yükü 15 faizdən də aşağı olaydı. Amma bu, işçinin yükünü artırmaqla deyil, 15 faizin azaldılması yolu ilə olsa daha yaxşıdır. Bunun üçün ciddi hesablamaların aparılması lazımdır. 25 faizdən aşağı hansı rəqəm olarsa, gəlirlər nə qədər olar, itkilər nə qədər olar. Düşünürəm ki, əmək haqqından sosial ayırma 25 faizdən aşağı salınsa, ilkin mərhələdə Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun gəlirlərində azalma qeydə alınsa da, sonradan qeyri-rəsmi məşğulluğun aradan qaldırılması sayəsində artımla əvəz olunar”.

Ekspertin fikrincə, qeyri-neft-qaz və özəl sektorda çalışanların əmək haqqından gəlir vergisinin tutulmaması mütləq addımdır: “Gəlir vergisi ilə bağlı atılan bu addımdan sonra işçilərin əlinə gələn əmək haqqı məbləği artacaq. Hökumət bu dəyişikliklərlə qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə yanaşı, qeyri-rəsmi məşğulluğun, kölgə iqtisadiyyatının azaldılmasına nail olmağı hədəfləyir. Düşünürəm ki, bu məqsədə xeyli dərəcədə nail olmaq mümkündür. Ümumiyyətlə, Vergilər Nazirliyinin son zamanlar vergi qanunvericiliyi, vergi sistemində şəffaflığın təmin olunması istiqamətində atdığı addımlar təqdirəlayiqdir və müsbət effektini verəcək”.

**Dünya SAKİT,
“Yeni Müsavat”**

«Daha yaxşı olardı ki, iş götürünin sosial ayırma yükü 15 faizdən də aşağı olsun»

28.10.18 09:03
